

Jørn Areklett

Saksbehandler, innvalgstelefon

Truls Aas,

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Fylkesmannen

Tillatelse til bruk av drone i Østensjøvannet naturreservat

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren tillatelse til bruk av drone i Østensjøvannet naturreservat for Jørn Areklett. Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 13.03.2021. Det er søkt om tillatelse til bruk av drone i Østensjøvannet naturreservat i Oslo kommune.

I søknaden og påfølgende telefonsamtaler fremkommer følgende:

Jørn Areklett Omre og Finn A. Gulbrandsen ga ut boka «ØSTENSJØVANNET» – Naturreservatet i Oslo, i år 2000. Boka fikk meget god omtale, ikke minst takket være strålende fotografier tatt av Jørn. I forbindelse med at Østensjøvannets Venner feirer 40 år i 2023 planlegges en omarbeidet og oppdatert utgave av boka, som også skal ta for seg arts mangfoldet rundt vannet, og som igjen kan være et supplement til ekskursionsjoner for skoler og andre brukere av området. Vi er inne i planleggingsfasen, og naturfotograf Jørn Areklett Omre som bl. a. har vært offisiell Canon-fotograf Norge, og er medlem av Norske Naturfotografer, håper også på å kunne få tillatelse til bruk av drone. Hensikten er å gi en type bilder som viser oversikt over landskapet, endringer gjennom årstidene og mangfoldet rundt vannet. Dronen vil i all hovedsak bli benyttet i en høyde på rundt 100 meter over bakken. Dronen har begrenset batterikapasitet, og det vil derfor kunne være nødvendig å foreta flere flyvninger per dag.

Jørn er profesjonell fotograf med lang erfaring og er spesielt opptatt av å ta hensyn til naturen i sin utøvelse av faget. Jørn er registrert og sertifisert Droneoperatør, han har flere års droneerfaring og innehar godkjenning fra Luftfartsdirektoratet.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Østensjøvannet naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Østensjøvannet naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 2. oktober 1992. Formålet med vernet er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

I henhold til verneforskriften § 4 nr. 2 er dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, vernet mot skade og ødeleggelse. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, samt lavtflygning under 300 m over reservatet er forbudt. Forbudet omfatter også bruk av modellbåter og modellfly, jf. § 4 nr. 4.

Forskrift om vern av Østensjøvannet naturreservat ble fastsatt i 1992, og bruk av drone er derfor ikke nevnt spesifikt i verneforskriften. Både modellfly og droner er luftfartøy uten fører og likestilles derfor i lovverket. Dette innebærer dermed at droneflyging, i likhet med bruk av modellfly, krever dispensasjon fra verneforskriften.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Statsforvalteren er positiv til tiltak som bidrar til å spre kunnskap om verneområder, og dette gjelder særlig for områder som er mye besøkt, slik som Østensjøvannet.

Statsforvalter har god kjennskap til Østensjøvannet naturreservat, blant annet gjennom arbeid med forvaltningsplan, skjøtsel, registreringer som finnes i naturbase og artskart, samt en rekke befaringer. Det har også tidligere blitt benyttet drone for overvåking av hekkende hettemåker på øyene i reservatet. Vår erfaring er at dette ikke har forstyrret fuglene i nevneverdig grad. Kravet om kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8, anses derfor som oppfylt.

Østensjøvannet er et svært populært turområde, og den samlede belastningen er derfor å anse som relativt høy. Statsforvalteren mener allikevel at hensynsfull bruk av drone, og da i all hovedsak i stor høyde, ikke vil bidra til å øke den totale belastningen på økosystemet, jf. nml. 10. Selv om vår erfaring tilsier at hensynsfull bruk av drone ikke vil forstyrre fuglene i nevneverdig grad, er det allikevel en viss risiko for at det kan oppstå situasjoner der fugler blir forstyrret eller stresset, jf. føre-var-prinsippet (nml. § 9). Dersom fuglene virker stresset, viser aggressiv adferd eller på noen annen måte viser åpenbare tegn til å bli forstyrret av dronen, skal flyvningen opphøre umiddelbart og Statsforvalteren i Oslo og Viken skal varsles omgående. Deretter vil det gjøres en vurdering rundt

videre gjennomføring av tiltaket. Med bakgrunn i ovennevnte vurderinger anser vi kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. nml. 12, som oppfylt. Vi mener at prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver, jf. nml. § 11, er lite aktuelt i denne saken.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til bruk av drone i Østensjøvannet naturreservat for å skaffe bildemateriale til boka ØSTENSJØVANNET – Naturreservatet i Oslo. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Denne tillatelsen gjelder ut 2021. Innenfor denne tidsperioden gis det tillatelse til seks dager med bruk av drone.
- Statsforvalteren skal varsles i forkant av dager det planlegges flyvning.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Karsten Butenschön
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Truls Aas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent